

Ілларіонова Н.С.

студентка,

Миколаївський національний університет

імені В.О. Сухомлинського

ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРІВ ЗАЙНЯТОСТІ У НАПРЯМКУ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ, ЗВІЛЬНЕНИХ З ПЕНІТЕНЦІАРНИХ УСТАНОВ

Відомо, що особа, яка пробула певний проміжок часу у в'язниці, втрачає свої професійні знання і навички. Тому, люди, які вийшли з місць позбавлення волі, потребують професійної реабілітації. Однак система професійної реабілітації в Україні потребує суттєвого вдосконалення.

Дану тему вивчали О.М. Неживець [2], В.М. Вовк, Т.В. Журавель, В.М. Калівошко [3] та інші, однак досвід центрів зайнятості у напрямку професійної реабілітації звільнених з пенітенціарних закладів осіб потребує ретельного аналізу, що і є метою статті.

Професійна реабілітація – це система заходів, спрямованих на підготовку особи до професійної діяльності, відновлення чи здобуття професійної працездатності шляхом адаптації, реадaptaції, навчання, перенавчання чи перекваліфікації з можливим подальшим працевлаштуванням та необхідним соціальним супроводженням з урахуванням особистих схильностей та побажань особи [2, с. 256]. Професійної реабілітації перш за все потребують «звільнені з пенітенціарних установ» – це особи, які відбули термін покарання у вигляді позбавлення волі (у повній або частковій ізоляції від суспільства). Коли вони виходять на волю, необхідність працевлаштування становить для них суттєву життєву проблему [4, с. 13]. Професійна реабілітація колишніх ув'язнених сприятиме успішності їх адаптації в суспільстві.

Працевлаштування колишніх в'язнів – це складний процес, до якого долучаються різні органи та структури, і перш за все, центри зайнятості, до яких їх спрямовують, центри ресоціалізації бездомних громадян або інші заклади, де перебуває звільнений. Спеціальним органом працевлаштування виступає Державна служба зайнятості, діяльність якої здійснюється під керівництвом Міністерства соціальної політики, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування [3, с. 54].

Особи, які вийшли з місць позбавлення волі, звертаються до державних центрів зайнятості відповідно до їх місця проживання, де здійснюється реєстрація. Реєстрації підлягають громадяни працездатного віку, які з незалежних від них причин не мають заробітку через відсутність відповідної роботи, дійсно шукають її та здатні приступити до праці [3, с. 38].

Реєстрація громадян проводиться при пред'явленні ними паспорта (свідоцтва про народження) і трудової книжки. Особи, які вперше шукають роботу і не мають трудової книжки, повинні пред'явити паспорт, диплом або інший документ про освіту чи професійну підготовку, довідку про останнє місце роботи, видану за місцем проживання відповідною житлово-експлуатаційною організацією, місцевим органом виконавчої влади. Звільнені з місця відбування кримінального покарання зобов'язані надати довідку про звільнення. При реєстрації кожному громадянину видається пам'ятка про порядок надання послуг державною службою зайнятості, зміст якої затверджується Міністерством соціальної політики [3, с. 39].

Вважаємо за потрібне зупинитися на діяльності Миколаївського обласного центру зайнятості у напрямку допомоги особам, звільненим з виправних закладів. З метою сприяння цим громадянам у відновленні соціального статусу, створення необхідних умов для працевлаштування та соціальної адаптації обласна служба зайнятості проводить інформаційні зустрічі, семінари, круглі столи, екскурсії на підприємства. На цих заходах спеціалісти центрів зайнятості інформують колишніх ув'язнених про ситуацію на ринку праці, законодавчі зміни у сфері зайнятості та права, які гарантує їм держава [1].

Висвітливо основні аспекти діяльності Миколаївської обласної служби зайнятості щодо надання допомоги цим громадянам. На 2012-2013 рік на підприємствах Миколаївської області всього заброньовано 105 робочих місць, з них для осіб, звільнених після відбуття покарання, – 4 робочих місця [1].

Протягом січня-вересня 2012 року у Миколаївській області було зареєстровано 560 осіб, звільнених з місць позбавлення волі, з них звільнених за амністією – 7 осіб. На обліку в центрах зайнятості області перебувало 135 осіб, звільнених з місць позбавлення волі. З початку 2013 р. року за сприянням обласної служби зайнятості працевлаштовано 27 осіб, або кожного п'ятого, який перебував на обліку [1].

Із загальної чисельності, осіб, які перебували на обліку в центрах зайнятості, 23 особи брали участь у громадських роботах та 11 осіб проходили професійне навчання і підвищували свою кваліфікацію за такими професіями як: електрогазозварник, столяр, слюсар з ремонту автомобілів, оператор котельні, слюсар з механоскладальних робіт, плавильник металу та сплавів [1].

Директор обласного центру зайнятості наголошує на важливості проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з особами, які перебувають в місцях позбавлення волі і готуються до звільнення. Саме таку роботу і проводять фахівці центрів зайнятості в рамках угоди про співробітництво з Державною пенітенціарною службою у Миколаївській області щодо забезпечення державних гарантій соціального захисту осіб, які звільняються з місць позбавлення волі. З початку 2013 року проведено 13 виїзних зустрічей в колоніях, де взяли участь 396 засуджених [1]. На таких заходах надається повна інформація про умови реєстрації в центрах зайнятості, отримання матеріальної допомоги на випадок безробіття, а також здійснюється презентація соціальних послуг служби зайнятості. В колоніях функціонують куточки з інформацією про надання послуг службою зайнятості особам даної категорії, які систематично поповнюються та оновлюються спеціалістами центрів зайнятості [1].

Фахівці центрів зайнятості відзначають такі проблеми, що виникають під час працевлаштування осіб, звільнених з місць позбавлення волі, а саме: небажання роботодавців використовувати таку найману робочу силу, практично відсутня мотивація до праці з боку осіб, які відбували покарання; метою їх звернення до служби зайнятості найчастіше є не пошук роботи, а отримання довідки про перебування на обліку; відсутність у більшості колишніх засуджених необхідних документів [1].

Згідно вищезазначеного можна сказати, що справами працевлаштування осіб, які вийшли з місць позбавлення волі, займаються центри зайнятості населення. Для того, щоб отримати роботу, колишні засуджені здійснюють реєстрацію, як такі, що шукають роботу, або ті, які потребують перенавчання. Переважно колишні засудженні підвищують свою кваліфікацію у таких професіях як: електрогазозварник, столяр, слюсар з ремонту автомобілів, оператор котельні, слюсар з механоскладальних робіт, плавильник металу та сплавів.

Список використаних джерел:

1. Миколаївський регіональний центр зайнятості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dcz.gov.ua/mik/control/publish/article;jsessionid=8CDE62D4B052D62ACB546B9A4FCB619A?art_id=31205
2. Неживець О.М. Вплив нормативно-правових та кримінологічних заходів, щодо забезпечення соціальної та трудової реабілітації осіб, звільнених з місць позбавлення волі / О.М. Неживець // Держава і право. – 2004. – Вип. 24. – С. 496-502.
3. Підготовка до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження або позбавлення волі на певний строк, у тому числі неповнолітніх: методичний посібник/ [Вовк В.М., Журавель Т.В., Калівошко В.М. та інші]; за заг. ред. Т.В. Журавель, Ю.В. Пилипас. – К.: «Версо-04», 2012. – 168 с.
4. Робоча книга соціолога / Под. ред. Г.В.Осіпова. – М.: Наука, 2003. – 409 с.

Коростіянець Т.П.

кандидат педагогічних наук, доцент,

*Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського*

РЕАЛІЗАЦІЯ ОДНОГО З ЕТАПІВ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА ІНДИВІДУАЛЬНИМИ ОСВІТНІМИ ТРАЄКТОРІЯМИ

Одним з етапів підготовки майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін за індивідуальними освітніми траєкторіями є ціннісно-орієнтаційний етап, який спрямований переважно на безпосередню детальну розробку індивідуальних освітніх траєкторій для студентів.

Змістове забезпечення професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін за індивідуальними освітніми траєкторіями розпочинається із розробки основної освітньої програми, яка містить програми навчальних дисциплін, навчальні плани, графіки навчального процесу, програми практик студентів і вимоги до виконання випускної кваліфікаційної роботи та проходження Державної підсумкової атестації.